

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De rerum permutatione. Titulus XIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

te, observatis solemnitatibus, pecuniaque inde recepta in utilitatem ecclesia conversa fuerit, & successor teneatur stare locationi, c. 1. de solut. c. hoc hujus placiti c. quicunque susfragio 12. quest. 2. c. 1. de deposit. c. hoc jus in fin. princ. vers. is creditore 10. quest. 2. Rot. decis. 1. in princ. hoc tit. in nov. Franc. Marc. quest. 196. par. 2. Covar. var. resol. lib. 2. c. 15. num. 5. an vero ꝑ nomine suo, non intendens obligare Ecclesiam, aut nomine Ecclesie inutiliter, aut neglecta solemnitate, & successor non teneatur stare locationi: d. c. magnam sess. 25. c. 2. de precar. c. fin. & ibi Can. post gloss. ne preal. vic. suas & c. Rot. decis. 1. & decis. 2. hoc tit. in nov. quia cum beneficia Ecclesiastica personalia sint, contractus locationis circa illa habitus, personas obrinentis non excedit, c. nisi de preal. c. ad hoc de auct. & usu pall. per obitum ipso jure expirat, Rot. d. decis. 1. num. 2. hoc tit. in nov. c. fin. & ibi gloss. in verbo terminum & Can. ne preal. vic. suas, & c. c. possessiones 16. quest. 1. & ibi gl. si conductor aliquid ultra solvit, sibi imputet, quia providere debuit, l. si quis domum §. 1. ff. de loc. sed & si successor receperit pensionem certis temporibus, censetur ratificasse locationem tacite pro tempore quo recepit pensionem, & nulla censetur pro futuro tempore locatio nova introducta. Put. decis. 175. & 178. lib. 1. Rot. d. decis. 1. num. 2. & decis. 2. vers. sed pone hoc tit. in nov. l. item queritur §. qui impleto ff. de loc. Prælati enim in vita æquiparantur usufructuario, & usufructuarius morte finitur, c. presenti de off. ord. in 6. & ibi Can. tum quod successor in beneficio, venit ex novo titulo, non jure hæreditario, c. 2. de concess. preb. c. ad decorem de instr. c. ad extirpandas de fil. presb. Pœna ꝑ legis conductores C. hoc tit. non habet locum in successore in beneficio, ut conductor in judicio contradicens teneatur ad æstimationem bonorum locatorum, Rot. decis. 2. in

princ. hoc tit. in nov. l. emptorem & ibi gl. in verb. colono, & DD. C. de loc.

Locatio non probat ꝑ dominium, c. inter dilectos de fid. instr. l. ad probationem C. hoc tit. nisi concurrentibus adminiculis, Bart. in l. ad probationem Felin. in c. inter dilectos numer. 8. & ibi Can. aut possessionem, l. nemo C. hoc tit. contra extraneos, sed bene inter ipsos contrahentes, l. prædia ff. de acq. poss. Rot. decis. 1. de fid. instr. in antiq. Monach. remed. 3. retinendum. 571. & seqq. Greg. xv. decis. 6. & ibi late add. aut valorem annui redditus, Rot. divers. decis. 116. num. 2. & 3. par. 2. Sarn. in reg. de valore, quest. 11. in princ. conductor ꝑ male versatus potest expelli, l. ede C. locat. Sed non perdit meliorationes, l. colonus ff. hoc tit.

De rerum permutatione.

Titulus XIX.

SUMMARI A.

- 1 Permutatio est contractus innominatus quo certa species pro certa specie vicaria prestatione mutatur.
- 2 Contrahitur nudo pacto & re tradita etiam ex altera parte tantum & accipientis facta.
- 3 Datur ei qui ex parte sua permutationem implevit actio præscriptis verbis bonæ fidei contra compermutantem ut fides placiti sibi servetur &.
- 4 Condictio ob causam que non oritur ex permutatione, ut datum recipiat.
- 5 In permutatione que fit de ecclesia ut de proprietate, pactum intervenire potest.
- 6 In qua requiritur auctoritas superioris & consensus capituli expressus in expletione actus propter alienationem juris ecclesia.

- 7 In permutatione ecclesiarum seu beneficiorum in titulum requiritur primo quod non interveniat pactio licet possit interuenire tractatus.
- 8 Secundo, iusta causa.
- 9 Tertio, quod spirituale permutetur cum spirituali & temporale cum temporali.
- 10 Quarto, auctoritas episcopi cum consensu sui capituli expresso vel tacito in quocunque mente fiat permutatio quando ad eum pertinet collatio institutio electionis confirmatio & beneficia sint eiusdem diocesis.
- 11 Vel inferioris prelati habentis ius quasi Episcopale.
- 12 Aut capituli, sede vacante, cum aliqua distinctione.
- 13 Cum consensu illorum ad quos pertinet collatio vel electio aut in patronatus Ecclesiasticum vel laicale.
- 14 Quinto, requiritur quod uterque ius habeat in beneficiopermutato.
- 15 Sexto, quod exprimantur obtenta beneficia si fiat permutatio in manibus alicuius non ordinarii.
- 16 Septimo, ut beneficia ex causa permutationis resignata & vacantia ipsis permutantibus conferantur.
- 17 Beneficiorum vacantium per resignationem ex causa permutationis, collationi non est prefixum certum tempus.
- 18 Beneficia & dignitates quaenam possunt ad inuicem permutari.
- 19 In permutationibus postquam superior illas admittit est vera beneficiorum vacatio, quia in eis interuenit voluntaria resignatio.
- 20 Et debet sequi vera collatio & institutio.
- 21 Reseruata beneficia in manibus episcopi ex causa permutationis renunciata vere vacant, licet Episcopus ea compermutantibus conferre non possit sed recurrendum est ad summum pontificem pro perficienda permutatione.
- 22 Si superior permutationem non admittat, vel ex causa admissa non perficiatur, vnicuique permutantium licitum est, ad suum beneficium redire absque noua collatione.
- 23 Permutatio contrahitur inter duos, inter tres non est vera permutatio.
- 24 Beneficia resignata in curia ex causa permutationis non vacant in curia.
- 25 Non admissa permutatione sine culpa viri usque vacant extra curiam si permutare volentes moriantur extra curiam.
- 26 Si vnus permutantium moriatur extra curiam non facta permutatione superuenienti confertur beneficium mortui ac beneficium superuenientis vacat per resignationem.
- 27 Permutatione completa ex vna parte si per alterum stet quominus impleatur, is qui impleuit restituitur ad suum beneficium auctoritate superioris.
- 28 Idem obtinet si beneficium permutatum euincatur, vel alterum ex duobus beneficiis cum vno permutatis si aliud dimittat.

SVBI ICI titulum de permutatione que etiam proxima est emptioni & venditione, § item pretium Inst. de empt. & vend. l. 2. C. hoc tit. l. fin. ff. eod. Est contractus in nominatus, quo certa species pro certa specie vicaria praestatione mutatur, l. cum precibus l. quoniam, & ibi gl. fin. in l. 1. C. hoc tit. & ibi post n. 3. Bald. & DD. quando datur genus pro genere vel specie, vel species pro genere, est alius contractus in nominatus, do ut des, l. naturalis §. 1. & 2. ff. de praescript. verb. gl. fin. in d. l. 1. C. hoc tit. & ibi DD. Contractus enim omnes tam in nominati, quam nominati cognoscuntur per modum ineundi, Bart. in l.
expla-

explicato n. 10. & seq. C. hoc tit. Contrahitur
 2 ¶ nudo pacto, & re tradita etiam ex altera
 parte tantum, l. explicato C. hoc tit. & ibi gl.
 & DD. l. 1. §. permutatio ff. eod. & ibi gl. in
 verb. tradita, & Doct. Et accipientis facta,
 habita compermutanti fide de re danda, gl.
 in l. proponas, & ibi Bart. n. 9. C. de dol. & ple-
 nius Bart. post gl. in l. si seruus communis §. loca-
 ni n. 1. ff. de furt. vbi tenet quod §. vendita Inst.
 derer. diuis. habet locum in omnibus contracti-
 bus nominatis, & innominatis per tex. in l. 3. ff.
 de pignor. act. quia solo consensu non perfici-
 tur, quod in histantum receptum est, qui
 nomen suum habent, l. iurisgentium in princ.
 & §. 1. ff. de pact. d. l. 1. §. permutatio ff. hoc tit.
 Bart. in d. l. ex placito numer. 1. alienam rem
 dans nullam contrahit permutationem, l. 1.
 3 §. ideo padius ff. hoc tit. datur ei ¶ qui ex sua
 parte permutationem impleuit, actio præ-
 scriptis verbis bonæ fidei, §. actionum autem
 quedam Inst. de act. 2. C. hoc tit. orta ex pacto
 præambulo te secuta, Bart. in d. l. explicato n.
 2. & 3. C. hoc tit. quia cum interueniat res
 ad implementum pacti præambuli, non
 agitur ex implente, sed ex impleto, l. si a fu-
 ero stipulatus §. 1. & l. seq. ff. de nouat. & deleg.
 contra compermutantem, vt fides placidi
 sibi seruetur, & promissa præstentur, l. cum
 precibus l. rebus, & l. fin. C. hoc tit. vel interese,
 d. l. cum precibus & ibi gl. in verb. seruetur gl.
 1. in d. l. fin. C. hoc tit. l. naturalis §. 1. l. ob eum
 4 ff. de præscr. verb. & conditio ob causam, ¶
 quæ non oritur ex permutatione, vt datum
 recipiat, quasi ob rem datum quæ non est
 secuta, d. l. naturalis §. 1. d. l. quoniam l. 1. in fin.
 ff. hoc tit. l. 1. & seq. ff. de cond. caus. dat. & c. al-
 teri qui non adimpleuit, nulla datur actio,
 d. l. ex placito, & ibi DD. & gl. & Bart. n. 5.
 His generalibus præmissis, dicendum est
 de permutatione ecclesiarum, & beneficio-
 rum, quæ fit de ecclesia, aliquando vt de pro-

prietate, aliquando fit in titulum. In per-
 mutatione quæ fit de ecclesia vt de pro- 5
 prietate, ex causa expedientia personarum,
 commoditatis, siue vicinitatis, Pan. in c. pe-
 nult. n. 7. tit. pactio interuenire potest, vt
 quando duæ parochiales ecclesiæ, vna con-
 uentuali, altera regulari, ecclesiæ incorpo-
 rata per se, ipsorumque possessiones, si al-
 tera ratione possessionum alteri præpenderet,
 refusa certa pecunia, per se, ita quod il-
 li contractus nequaquam quoad animum,
 aut verba sibi inuicem miscantur, ne eccle-
 sia pro temporalibus concedi, aut redditus
 spirituales pecunia interueniente compen-
 sari videantur, c. fin. hoc tit. ad inuicem per-
 mutantur auctoritate superioris: c. ad qua-
 stiones h. t. & ibi Pan. n. 3. & 5. Anch. post nu-
 mer. 4. vers. oppono, & Can. communiter facit.
 l. si sponsus §. 1. & ibi glo. ff. de donat. inter vir.
 & uxorem, requiritur ¶ auctoritas superioris 6
 & consensus capituli sui expressus, Franc. in
 c. vnico nu. 7. in fin. hoc tit. in 6. in expletione
 actus, propter alienationem iuris ecclesiæ,
 quæ interuenit in permutatione, nam regu-
 lariter iura ecclesiarum non alienantur sine
 auctoritate superioris: e. nulla de reb. eccl. non
 alien. c. sine exceptione 12. q. 2. In permuta-
 tione ecclesiarum & beneficiorum ¶ in titu- 7
 lum plura requiruntur, Primo quod non
 interueniat pactio, licet possit interuenire
 tractatus subiiciendo se dispositioni superi-
 oris, c. vnico hoc tit. in 6. & ibi Franc. num. 2.
 Anch. in clem. vnica sub num. 6. hoc tit. quia
 pactio circa spiritualia, vel connexa spiritu-
 alibus labem semper consinet Simonia, cap.
 quæ situm hoc tit. & ibi Pan. num. 10. & Can. Se-
 cundo iusta ¶ causa, d. c. quæ situm in fin. c. mu- 8
 tationes c. scias c. omnis qui 7. qu. 1. c. valet 81.
 dist. Garc. de benef. part. xj. cap. 4. à n. 45. vsque
 ad num. 56. In maioribus beneficijs non ad-
 mittitur permutatio, nisi necessitas, vel utili-

tas ecclesie exposcat; in minoribus sufficit expedientia personarum, *Pan. in d. c. quasitum num. 6. & seq. & ibi But. nu. 9. Anch. in d. clem. unica n. 7.* Tertio quod si spirituale permuetur cum spirituali, & temporale cum temporali, & si ex altera parte minus valeat, suppleatur; *d. c. quasiones c. fin. & ibi glo. in verb. temporalia hoc tit. d. c. statuimus, & ibi gloss. 1. de transact.* Sola minoritas fructuum alterius beneficii non inducit fraudem, *l. dolus C. de rescind. vend. Ioan. And. in c. unico num. 6. hoc tit. in 6. Rot. decis. 2. eod. in antiq. Dec. cons. 10209. num. 5. & seq.* Quarto si auctoritas episcopi cum consensu sui capituli expresso, vel tacito; *Franc. in c. unico sub num. 7. vers. sed an in permut. hoc tit. in 6. in quocumque mense fiat permutatio, Gonzal. super reg. de mens. & alter. gl. 14. num. 32. & 33.* quando ad eum pertinet collatio, institutio, electionis confirmatio, quando beneficia permuetanda sunt eiusdem diocesis; *d. c. quasitum & ibi Pan. num. 4. dicens esse casum reservatum dignitati episcopali gloss. pen. in d. clem. unica hoc tit. & ibi Can. c. unic. eod. in 6. & ibi gloss. in verb. collationem,* quando sunt diversarum diocesium, quilibet renunciabit in manibus sui episcopi, vel alter alteri committet; *c. unico, & ibi post gloss. in verb. collationem Can. hoc tit. in 6. vel inferioris si prelati habentis jus quasi episcopale; c. abbates, & ibi post gl. Can. de privil. in 6. aut capituli, sede vacante; quia admissio permutationis spectat ad jurisdictionem episcopalem, in qua succedit, nisi beneficia illa, vel alterum eorum spectarent ad collationem, electionem, presentationem solius episcopi, sine capitulo; quia cum in talium beneficiorum collationem non succedat, ergo nec in consensu, quem prestare habet collator permutationi: *c. 2. ne sed. vac. & ibi DD. si una cum capitulo habet facere prefata, cum sede va-**

cante si capitulum tunc possit conferre, eligere, vel presentare, *c. unico ne sed. vac. & c. in 6. poterit ut capitulum consentire, & ut episcopus auctoritatem interponere: Imol. post gl. pen. in d. clem. unica hoc tit. n. 21. & Zab. num. 17.* quod si collatio permuetandorum beneficiorum spectet communiter ad episcopum, & ad alium, vel ad alium tantum spectet collatio, electio, aut presentatio, tunc episcopus permutationi auctoritatem adhibebit cum si consensu illorum, ad quos spectat collatio, vel electio, *d. c. quasitum, & ibi Pan. num. 9. Butr. num. 8. in fin. c. unico, & ibi gloss. in verb. collationem hoc tit. in 6. & ibi Franc. post Ioan. And. sub num. 6. vers. conclude, quod si permutatio, aut jus patronatus, gloss. in c. nemo deinceps, in verb. commendare, vers. nunquid ad talem commendam de elect. in 6. Franc. in d. c. unico num. 7. hoc tit. in 6. ecclesiasticum, vel laicale, Franc. in d. c. nemo sub num. 7. eorumque consensus potest precedere, & subsequi permutationem, quia facta sine predictorum consensu non est ipso jure nulla, sed annullanda, si agant de contemptu, *Collect. in c. cum olim num. 3. & seq. & numer. 11. hoc tit. Rot. decis. 5. eod. in nov. Franc. in d. c. unico num. 7. licet Bellam. decis. 177. numer. 2. aliter videatur sentire. Covarr. pract. quasit. c. 36. num. 9. Garc. de benef. part. xj c. 3. num. 19. & seqq. & num. 21. & seq.* Quando permutatio tuit facta bona fide, & nulla culpa permuetantibus potest impetrari, quilibet ipsorum permuetantium etiam in vitis patronis, mediante nova collatione, ad suum beneficium potest reverti; secus si fuerint in culpa, quia sciebant ecclesias habere patronum: nam tunc poterunt patroni etiam tali permutatione non cassata alium presentare, *Franc. in d. c. nemo sub num. 7. Anchar. in fin. late Franc. in c. 1. num. 7. & 8. hoc tit. Rot. decis. 5. hoc tit. in nov. in fin. GARC.**

Garc. de benef. part. xj. c. 3. sub nu. 19. ubi refert decis. Rot. & n. 29. & seqq. Permutatio facta coram ordinario, patronis, collatoribus, & electoribus in vitis, & contradicentibus est nulla; ita quod absque alia cessatione poterit præsentatio, collatio, & electio fieri, nisi talis permutatio fiat propter necessitatem, vel utilitatem ipsarum ecclesiarum, *Garc. de benef. part. xj. c. 3. num. 23. & seqq. Franc. in c. unico sub num. 7. & ibi Can. communiter hoc tit. in 6.* Collatio ordinarii ex causa permutationis absque mentione juris patronatus non tollit ultimum statum quasi possessionis præsentandi patronis, *Calder. conf. 15. de jure patr. Caput. decis. 134. part. 1.* quod per non usum non amittat quis possessionem, nisi appareat eum spoliatum, & ordinarius per admissionem permutationis non intendit spoliare; ratio præmissorum est, quia in permutatione interuenit renunciatio, & beneficium non potest renunciari, nisi in manibus eius, qui potest inuitum destituere, *dictum est supra tit. de renunciat. ac sine titulo, & auctoritate episcopi non potest obtineri, c. 1. de reg. jur. in 6.* item auctoritas episcopi purgat vitium Simonie, quod præsumi posset, *d. c. quæsitum c. nisi de præb. Archid. in c. quam pio num. 3. 1. quæst. 2.* permutantes sine auctoritate superioris privandi sunt beneficiis permutatis, *c. cum olim hoc tit.*

¹⁴ Quinto requiritur, quod uterque jus habeat in beneficio permutato; *l. 1. ff. hoc tit. c. unico, ibi sua beneficia eod. in 6. c. cum venerabilis & ibi Pan. numer. 22. S. ad hoc de except. Collect. in c. 1. num. 3. & seqq. hoc tit.* petenti beneficium ex causa permutationis, sufficit probare communem reputationem, & pacificam compermutantis possessionem, nõ obstante clausula quod Papa non intendit plus juris conferre proviso, quam renunciantei competeret, *Ioan. Andr. in c. unico sub*

num. 2. hoc tit. in 6. in fine litterarum permutationis apponi consueta; *Rot. decis. 10. hoc tit. in antiq. arg. notab. per Inn. & Hof. in c. illud de præsumpt. & per Innoc. in c. innotuit de eo, qui fuit. ord. susc. & impugnantem titulum permutantis incumbit onus probandi, c. cum venerabilis §. ad hoc, & ibi not. Doct. de except. Pan. num. 24. Rot. decis. 4 hoc tit. in nov.* Sexto quod exprimentur obtenta beneficia, si ¹⁵ fiat permutatio in manibus alicuius non ordinarii, *Rot. decis. 13. hoc tit. in antiq. attestans ita servare Rotam,* Septimo ut beneficia ex causa permutationis resignata, & vacan- ¹⁶ tia ipsis permutantibus conferantur, & collatio aliis facta nullius est momenti: cui conformis est Stylus Cancellarie Apostolicæ, juxta quam si alicui permutant sua beneficia, unus sine alio non potest habere litteras, sive bullas; licet alius cum alio libere possit, *Rot. decis. 17. de consuetud. in antiq. clem. unica hoc tit. c. inter cetera de præbend.* Collationi autem beneficiorum ut vacan- ¹⁷ tium per resignationem ex causa permutationis tempus nõ est præstitutum nec habet locum *c. 2. § pen. & fin. de concess. præb.* quod in collatione necessaria non habet locum, sed tantum in voluntaria & habente liberam potestatem conferendi, *Franc. in c. unico num. 10. hoc tit. in 6. & ibi Gamm. in §. 1. num. 137.* Beneficia & dignitates diversæ speciei, & qualitatis possunt ad invicem permutari, *c. cum olim. & ibi Pan. n. 1. & seqq. h. 1. & ibi Can. & potest una ecclesia cum pluribus, sive Iure proprietatis sive tituli, permutari, c. cum venerabilis §. 1. & ibi Ioan. Andr. super verb. ecclesiis, Felin. in c. 1. qui limitat duobus modis Pan. n. 4. de except. Rot. decis. 3. hoc tit. in nov. & decis. 9. eod. in antiq.* beneficium ut cum præstimonio non potest permutari, quia hoc cadit in laicum, nisi detur in titulũ; *Gemin. in c. 1. nu. 9. hoc tit. in 6. & ibi Anchar. col. 3.*

col. 3. vers. sed juxta hoc quero, eadem ratione beneficium nõ potest permutari cum pensione etiam assignata pro titulo recipiendorum ordinum, quia per hoc non censetur beneficialis titulus, Zab. in clem. 1. §. 1. in 8. & 9. *quæst. de suppl. negl. pral.* Iura quæ quis habet ad beneficia etiam vacantia, ac debita ante collationem & acceptationem nõ potest permutare, cum alio simile jus habente, aut cum obtinente beneficium, quia sunt jura personalia, quæ non possunt de uno ad alium transire, nisi mediante Papa, *Anch. in c. 1. col. 3. vers. 3. collige hoc titul. in 6. & ibi late Franc. à n. 14. usque ad fin. tract. qua benef. poss. permut.* Jus quod quis habet in beneficio potest ante adeptam possessionem permutari, *Franc. in c. 1. n. 16. vers. 6. hoc tit. in 6. & ibi Gamm. n. 86. Prob. ad Monach. in c. licet episcopus n. 6. de præb. in 6.* An autem in parochialibus vacantibus ex causa permutationis sit faciendum examen per concursum, vide *Garc. de benef. par. 9. c. 2. §. 1. num. 161. & plurib. seqq.* Permutatio beneficii ad cuius titulum quis fuit ordinatus est nulla non facta permutatione mentione de hac qualitate, quæ tamen sustinetur si permutans assecutus fuerit pacificam possessionem alterius beneficii ad sui congruam sustentationem sufficientis, *Greg. 15. decis. 441. c. 2. sess. 21.* In permutationibus postquam superior illas admisit, *Rot. decis. fin. sub num. 7. in fin. hoc tit. in antiq. c. 2. de renunc. in 6. juncto c. unico hoc tit. in 6.* est vera beneficiorum vacatio quia in eis intervenit voluntaria resignatio, *Clem. 1. & c. cum olim, c. cum universorum hoc tit. c. 1. eod. in 6. & ibi Franc. n. 4. gloss. in c. si propter in verb. vacabunt. de rescript. in 6. & ibi Can. Garc. de benef. part. xj. c. 3. nu. 3. & seqq.* per quam permutantes amittunt proprietatem & possessionem, *c. admonet c. quod in dubio c. super hoc, & ibi Inn. de renunc. ideo permutanti de-*

*negatur interdictum unde vi, & remedium c. reintegranda, 3. quæst. 2. Rot. decis. 2. hoc tit. in nov. & decis. 8. eod. in antiq. c. super hoc de renunc. c. excepta, de rest. spol. & post resignacionem sequi debet vera collatio, & institutio, d. clem. unica d. c. unico hoc tit. in 6. Rot. decis. 7. eod. in antiq. & decis. 10. de renunc. in antiq. quæ fieri non possunt de beneficiis non vacantibus, c. 1. & 2. de concess. præb. & interveniente collatione, & non antea, acquiruntur compermutantibus jus in beneficiis compermutatis, Zab. in clem. unica quæst. 15. hoc tit. afferens de facto ita servari, & ibi Canonista, Qualitas quoque requisita in beneficiis vacantibus requiritur etiam in beneficiis vacantibus ex causa permutationis, Paris. de resign. lib. 4. q. 9. n. 25. Par. decis. 323. lib. 1. Mohed. decis. 7. de concess. præb. ac statuta & privilegia disponentia de beneficiis vacantibus, obtinent etiam in vacantibus ex causa permutationis, c. si propter, & ibi post gloss. in verb. vacabunt, Can. de rescript. in 6. Garc. de benef. part. xj. c. 3. nu. 7. & 8. sed & beneficia post reservata in manibus episcopi ex causa permutationis renunciata, vere vacant, & permutantes amittunt tam proprietatem, quam possessionem, *Rot. decis. 1. in 1. dub. hoc tit. in nov. & d. decis. 10. de renunc. in antiq. in princ. c. unico hoc tit. in 6. & ibi Can. licet Ioan. Monach. ibidem videatur dixisse contrarium clem. unica hoc tit. licet episcopus ea permutantibus conferre non possit, quia reservatio afficit beneficium super quo fit, & auferri inferioribus omnem potestatem conferendi, & de eo disponendi, c. ut nostrum de appell. c. si & tempore de elect. in 6. c. 2. & c. dudum de præb. in 6. neque unusquisque permutantium propria auctoritate recursum habere ad proprium beneficium potest, nam cum vere vacaverit per resignationes, c. quam periculosum 7. q. 1. & ibi gloss. & DD. non possunt**

ve haberi sine nova collatione & canonica institutione, c. ex frequentibus de instit. c. 1. de reg. jur. in 6. sed recurrendum est ad summum Pontificem pro perficienda permutatione: Rot. decis. 1. in 2. & 3. dub. hoc tit. in nov. & decis. 10. de renunc. in antiq. Freder. de sen. de 22 permut. quest. 30. si vero superior ꝑ permutationem non admittat, vel ex causa admissa non perficiatur, unicuique permutantium licitum est ad suum beneficium redire absq; datione alterius executoris, vel alia nova collatione, Rot. decis. fin. num. 6. in fin. & num. 7. hoc tit. in antiq. Rot. decis. 1. num. 6. in fin. at. testans ita servari hoc tit. in nov. licet Garc. de benef. par. xj. c. 4. num. 7. & seq. dicat id esse speciale in permutatione facta in manibus Papæ, quia tunc beneficia permutata vacant de iure, de facto; & in permutatione, licita est poenitentia, re integra; Vital. in clem. un. num. 83. & 87. & seqq. hoc tit. & ibi Anchar. num. 5. Rot. d. decis. 1. num. 6. in fin. hoc tit. in nov. Permutatio 23 ꝑ contrahitur inter duos, inter tres non est vera permutatio, Imol. in clem. unica num. 40. & ibi Can. Collect. in c. 1. nu. 9. & Achill. decis. 2. hoc tit. unde si Antonius renunciaret beneficium suum in favorem Alexandri, & Alexander beneficium suum in favorem alterius intuitu Antonii, nõ est permutatio, quia non permutant ad invicem beneficia suæ, c. cum univ. for. hoc tit. Franc. post Io. And. in c. 1. sub n. 3. circa finem eod. in 6. & ibid. Anchar. & istæ quadrangulares & triangulares permutationes censentur Simoniacæ, quia in eis resignationes non fiunt liberæ, Pan. in d. c. cum univ. for. n. 4. & 5. Ioan. And. in c. unico sub n. 2. h. 1. in 6. c. ex parte 1. & ibi gl. 2. de off. deleg. Caput aq. decis. 325. par. 2. & beneficia possunt impetrari tanquam vacantia cum collatio non teneat, c. ordinationes, & c. seq. 1. q. 1. Collect. in c. 1. n. 9. & 10. hoc tit. Pan. in d. c. cum univ. for. n. 5. in fin.

Summa in Decretal.

Beneficia resignata ꝑ in Curia causa permutationis, non vacant in Curia, quia sunt resignata sub modo, qui nisi sequatur non intelligitur facta renunciatio, l. si me l. qui absentis §. si quis ff. de acq. poss. Innoc. in c. inter cetera in princ. de preb. Rot. decis. 4. hoc tit. in antiq. vel sub conditione tacita à iure approbata, si superiori placuerit, transferre permutantes, c. quæsitum hoc tit. & non ꝑ admissa sive 25 secuta permutatione sine culpa utriusque vacat extra curiam, si permutare volentes moriantur extra curiam, l. cum re feud. C. de pact. inter empt. & vend. Ioan. And. in c. unico sub n. 5. hoc tit. in 6. Rot. decis. 4. n. 2. eod. in antiq. si autem unus ꝑ permutare volentium 26 moriatur extra curiam, non facta permutatione, superviventi confertur beneficium mortui, & in ejus persona perficitur permutatio, & Bulla per Cancellariam expeditur, Rot. d. decis. 4. nu. 3. hoc tit. in antiq. arg. l. iure civili cum ibi not. ff. de cond. & demonstr. ac beneficium superviventis vacat per resignationem, Rot. decis. 10. de renunc. in antiq. Clem. unica hoc tit. & ibi post gl. in verb. ex causa Can. Garc. de benef. part. xj. c. 4. n. 10.

Permutatione beneficiorum ꝑ completa 27 ex una parte, si per alteram iter quominus impleatur, is qui implevit restituitur ad suum beneficium auctoritate superioris, d. c. cum univ. for. & ibi Pan. n. 4. & Can. communiter Felin. in c. cum venerabilis n. xj. de except. Rot. decis. fin. n. 6. hoc tit. in antiq. idem obtinet ꝑ si beneficium permutatum evincatur, 28 vel alterum ex duobus beneficiis cum uno commutatis evincatur, & aliud dimittat vel dimittere paratus est, Felin. in d. c. cum venerabilis n. xj. in fin. Pan. n. 23. Rot. decis. 3. h. 1. in nov. propria enim auctoritate ad beneficium permutatum redire non potest, quia cum permutatio sit actus liber & voluntarius, Paris. in d. c. cum venerabilis n. 45. beneficium-

Vuuu

ficiam-

ficiumque vere vacaverit, non potest re-
 beri sine nova collatione & institutione, Rot.
 decis. 1. in 3. dub. & decis. 3. h. t. in nov. & decis.
 7. eod. in antiq. & decis. 10. de renunc. in antiq. c.
 ex frequentibus de instit. cum ibi not. nisi in bul-
 lis permutationis sit clausula, ut alteri ex
 permutantibus, si compermutans facit ne
 permutatio sortiatu effectum, liceat etiam
 propria auctoritate ad beneficium redire,
 arg. c. si beneficia de prob. in 6. Mandos. de sign.
 graz. tit. permutationes vers. clausula, ut alteri
 & c. quo casu possessione vacua, propria au-
 thoritate redire potest, quod non est per-
 missum si alius occupavit beneficium, l. fin.
 C. de edict. div. Adr. toll. l. cum heredes, & ibi not.
 ff. de acquir. possess. in m. c. transmissam sub n. 1.
 vers. & possunt hac habere locum de elect. Rot. de-
 cis. 7. de rest. spol. in antiq. Interdum Papa
 concedit compermutantibus, ut in dictis
 quondam antiquis & prioribus beneficiis
 possint remanere, Lap. alleg. 89. sub nu. 2. vers.
 primum c. An æquitas l. 2. C. de resi. ind. vend.
 habeat locum in permut. beneficiorum, vide
 vide Bell. de permut. benef. par. 2. q. 2. n. 7. & plu-
 ribus seqq. usque ad finem, & Bald. obiter aliter
 sentientem in d. l. 2. n. 22.

De Feudis.

Titulus XX.

SUMMARIÆ.

- 1 Feudi definitio.
- 2 Feudatarij circa obsequia & servitia libertis
æquiparantur.
- 3 Feudum est contractus nominatus.
- 4 Quanam actio ex eo detur.
- 5 Vasalli omnes fidelitatem habere debent.
- 6 Investitura per quos testes probetur.
- 7 Fœmina in feudo non succedunt.

- 8 Feudum in dubio presumitur ex pacto &
providentia.
- 9 Prælati ecclesia non possunt res Ecclesie in-
feudare.
- 10 Limita dictam regulam in quinque casibus.
- 11 Vasallus privatur feudo ex eisdem causis ob
quas filius potest exheredari, conjugii olim
poterat dare libellum repudiij, donatio in-
ter vivos perfecta revocari & libertus ut
ingratus in servitutem redigi.
- 12 Vasallus sine permissione Domini feudum di-
strahens vel pro anima iudicans, vel alteri
oppignorans vel aliquod commercium su-
per feudo excogitans actu & facto pravit &
feudo ipso iure privatur.
- 13 Excepta sub infeudatione facta sine fraude &
oppignoratione feudi à vasallo ipsi domino.
- 14 Dominus an possit alienare feudum vasallo in-
vito.
- 15 Vasallus si per annum & diem investituram
non petierit, feudum amittit.
- 16 Vasallus si filius eius dominum offenderit, ipsum
à se separat, alioquin feudum amittit.
- 17 Vasallus feudum insciens fraudulenter seu-
dum amittit.
- 18 Dominus proprietate privatur ex omni fœlo-
nia, qua vasallus feudo privatur.
- 19 Caducitas incur sapra decessor non potest de-
clarari contra successorem vel heredem.
- 20 Ius revocandi feudum propter ingrati-
tudinem non transit ad heredem ipsius domini.
- 21 Domini an sit cognitio de controversis feudi.

SUBNECTIT hunc titulum, quia feudum
 est species alienationis, c. 1. §. fin. de inve-
 stit. de re alien. fact. nam est benevola & per-
 petua concessio rei immobilis, vel æquipol-
 lentis, cum translatione utilis domini pro-
 prietate retenta, sub homagio sive fidelitate
 & exhibitione servitiorum, c. 1. §. fin. in quib-
 dam feud. amit. Bald. in prælud. feud. nu. 7. & 8.
 Zabarin.